

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-04055
Otsuse kuupäev 10.07.2026
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Elektrilevi OÜ (11050857)

Tarbija nõue Kahju hüvitamine summas 2110,91 eurot

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult T4arbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija elab nelja korteriomandiga korterelamus, kõik korteriomanikud sõlmisid kauplejaga võrgulepingu üldelektri tarbimiseks, tarbija sõlmis 09.03.2018 võrgulepingu nr 5593282841/1. Tarbija mõttelise osa suurus on 41%, selles ulatuses kannab ta ka üldelektri kulu. Kaupleja ei täitnud lepingut kokkulepitud tingimustel, 28.12.2025 toimus elektrikatkestus, mille tagajärjel sai kahjustada elamu küttesüsteem. Arens Torutööd OÜ tuvastas, et purunes õhk-vesi soojuspumba Bosch kompressor, purunemise võis põhjustada elektrikatkestusega kaasnenud pingete kõikumiste ja suurte pingete erinevuste tõttu faasides ja faasi kadude tagajärjel. Korteriomanikele esitati 09.01.2026 soojuspumba parandamiseks müügipakkumine summas 10297,15 eurot, tarbijal lasus kohustus kanda sellest summast 4221,77 eurot. Tarbija esitas kauplejale kahju hüvitamise nõude vähendades kahjusummat poole võrra summale 2110,89 eurot, kaupleja keeldus hüvitise maksmisest.

Tarbija soovib, et kaupleja hüvitaks temale täiendava kulu kandmisega kaasnenud kahju 2110,89 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles nõudele vastu paludes see jätta rahuldamata. Kaupleja ei ole tarbijale kahju põhjustanud. Tarbijaga sõlmitud võrgulepingule kohalduvad Elektrilevi võrgulepingu tüüptingimused madalpingel kuni 63 A, milliste punkti 11.9 kohaselt peab pool hüvitama teisele

poolele üksnes võrgulepinguga sätestatud kohustuse rikkumisega põhjustatud otsese varalise kahju. Kaupleja ei ole lepingut rikkunud. Tarbimiskohas toimusid 28.12.2025 elektrikatkestused kella 00.46 kuni kella 05.27, kuid nendega kaasnenud võrguühenduse katkestused ei ole käsitatavad võrgulepingu rikkumisena. Katkestuste põhjuseks oli keskpingeliini maakaabli rike, tüüptingimuste kohaselt on elektrikatkestused rikke tõttu lubatavad. Tarbija ei ole tõendanud, et soojuspumba kahjustumine toimus elektrikatkestuste tõttu, samuti ei ole tõendanud kahju suurust.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga leidis, et tarbija nõue ei kuulu rahuldamisele.

Tarbijavaidluste komisjoni pädevuses on lahendada tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid tarbija algatatud tarbijavaidlusi (TKS § 40 lg 3). Komisjon tuvastas, et pooled sõlmisid võrgulepingu, tarbija nõue tuleneb sellest lepingust.

Võlaõigusseadus (VÕS) § 8 lg 2 kohaselt on leping lepingupooltele täitmiseks kohustuslik. VÕS § 76 lg 1 tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele. VÕS § 100 kohaselt on kohustuse rikkumine võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmata jätmine või mittekohane täitmine.

VÕS § 101 lg 1 p 3 sätestab, et kui võlgnik on kohustust rikkunud, võib võlausaldaja nõuda kahju hüvitamist.

Pooled vaidlevad selle üle, et kas kaupleja rikkus võrgulepingut ja kas kaupleja põhjustas lepingurikkumisega tarbijale kahju. Komisjon kontrollib tarbija kahju hüvitamise nõuet.

Kahju hüvitamise nõuete osas on Riigikohus korduvalt selgitanud, et kahjunõude esitajal (antud juhul tarbijal) lasub kohustus oma nõuet ja selle eeldusi tõendada. Üksnes kõigi eelduste tõendamine võimaldab kahju hüvitamise nõuet tõendada. Riigikohus selgitas tsiviilasja nr 2-20-9824 otsuse p 15, et kahju hüvitamist saab nõuda siis, kui on täidetud järgmised eeldused: võlgnik on lepingut rikkunud (VÕS § 115 lg 1); võlgnik vastutab lepingu rikkumise eest (VÕS § 115 lg 1); võlausaldajale on tekkinud või tekib kahju (VÕS § 127 lg 1, § 128); kahju on hõlmatud rikutud lepingulise kohustuse kaitse-eesmärgiga (VÕS § 127 lg 2); kahju oli rikkumise võimaliku tagajärjena võlgnikule lepingu sõlmimise ajal ettenähtav, v.a kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu (VÕS § 127 lg 3); rikkumise ja kahju vahel on põhjuslik seos (VÕS § 127 lg 4). Riigikohtu selgitustel juhul, kui kasvõi üks eeldus jääb nõude esitaja poolt tõendamata, jääb kahjunõue rahuldamata.

Kahju hüvitamise esmane eeldus on kaupleja poolt lepingutingimuse rikkumine (VÕS § 115 lg 1). Pooled ei vaidle selle üle, et 28.12.2025 oli tarbija tarbimiskohas elektrikatkestus kestusega 4 tundi ja 42 minutit.

Tarbija selgitustel põhjustas 28.12.2025 elektrikatkestuse suur torm, mille möödumisel avastasid korteriomanikud uue aasta alguses küttesüsteemi kontrollimisel, et ekraan oli veateateid täis. Kohale kutsuti olukorda defekteerima Arens Torutööd AS, kes tuvastas, et pikast elektrikatkestusest tingitult on kogu küttesüsteem rivist välja langenud, mistõttu tuleb paigaldada täiesti uus agregaat nii katlaruumi kui ka õues. Esitatud hinnapakkumine oli väga suur, tarbijal lasus kohustus tasuda 4221,77 eurot. Korterelamu oli kolm nädalat ilma kütteta.

Korterelamul puudus kindlustus, kuna iga korteriomani oli eraldi oma riskid kindlustanud. Tarbija pöördus kantava kulu hüvitamise nõudega oma kindlustusandja poole, kes ei määranud juhtumit kindlustusjuhtumiks põhjusel, et kindlustustingimuste kohaselt ei hüvitata vanemate kui neli aastat küttesüsteemide kahjusid. Tarbija esitas 13.01.2026 kahjunõude kauplejale, kes keeldus 15.01.2026 kahju hüvitamisest. Ka kaupleja kahjunõudeid menetlev erikomisjon keeldus 26.02.2026 otsusega kahju hüvitamisest tüüptingimuste punktide 3.5, 4,11, 5.1, 5.2.1 ja 11.17 alusel. Erikomisjon selgitustel ei ületatud rikke tõttu toimunud elektrikatkestustel lepingutingimusi. Tarbija ei nõustunud kaupleja seisukohaga leides, et kaupleja ei ole tõendanud rikke olemasolu ning küttesüsteemile kiirete pingemuutuste poolt kahju tekitamata jätmist.

Tarbija tõendab kahju tekkimist ning põhjuslikku seost kaupleja lepingutingimuse rikkumise ja tekkinud kahju vahel Arens Torutööd OÜ Soojuspumba 08.01.2026 defekteerimise aktiga nr T260111. Aktis toodud järelduste kohaselt võis soojuspumbale olla kahju tekkinud elektri katkestuse, pingete kõikumiste ja suurte pingete erinevuste tõttu faasides ja faasi kadude tagajärjel. Tarbijale tehti ettepanek vahetada välja terve välisosa.

Kaupleja selgitustel jäi elektrikatkestus lepingtingimuste piiridesse. Tüüptingimuste punktide 5.2 ja 5.2.1 alusel oli kauplejal õigus teha tarbimiskohas elektrikatkestus või lubada selle tekkimist avariiolukorras ja rikke korral, 28.12.2025 katkestused oli seotud keskpingeliini maakaabli rikkega. Katkestused olid vajalikud rikke asukoha tuvastamiseks ja rikke kõrvaldamiseks. Kaitse lülitus välja viivitamatult, mis tähendab, et võrgus ei tekkinud ebastandardseid pingeid ehk kestvat ala- või ülepinget. Elektrikatkestused kestsid kokku 4 tundi ja 42 minutit. Keskpingevõrgu rikkekohaga kaabellõik eraldati võrgust ja tarbimiskoha elektrivarustus taastati ümbertoitmise teel. Kaabli rikke asukoht tuvastati 28.12.2025 ning kaabel parandati mõned päevad hiljem.

Kaupleja väitel ei põhjustanud 28.12.2025 elektrikatkestused võrgus pinge väljumist normaalpinge vahemikust, mistõttu ei ole kaupleja selles osas võrgulepingut rikkunud. Tüüptingimuste punkti 4.11 kohaselt pidi tarbija arvesse võtma, et elektrivõrgus võivad esineda kiired pingemuutused, sh toitepinge lohud, mida ei ole võimalik mõistlikkuse põhimõttest lähtudes vältida ning mis võivad põhjustada häireid kliendi elektriseadmete ja -tarvitite töös või põhjustada elektriseadmete ja -tarvitite kahjustumist. Kiirete pingemuutuste eest oli tarbijal võimalik oma elektriseadmeid ja -tarviteid kaitsta, paigaldades elektripaigaldisse vastavad kaitse- või lisaseadmed.

Tüüptingimuste punkti 3.5 järgi vastutab kaupleja pinge kvaliteedi eest liitumispunktini, seal edasi toimuvate sündmuste eest, sh tarbija elektripaigaldiste eest, vastutab tarbija. Arvestama peab, et tarbija seadmed ei pruugi kahjustuda ainult võrgus toimuvate sündmuste tõttu, vaid kahjustumise võis põhjustada ka korras tarbija seadmes või elektripaigaldises, mille suhtes võrguettevõtjal vastutust ei lasu. Kaupleja väitel ei ole tarbija tõendanud lisaks kahju suurust. Tegemist oli kasutatud seadmega, võimaliku vastutuse esinemise korral ei saaks hüvitise suuruseks mitte uue seadme soetusmaksumus, vaid samaväärse, s.o kasutatud seadme väärtus.

Komisjon on seisukohal, et antud juhul ei ole kahju hüvitamise eeldused nõutavas ulatuses tõendatud. Õige on kaupleja väide, et lepingutingimus lubab määratud ajavahemiku kestel rikke korral elektrikatkestusi, seetõttu ainuüksi elektrikatkestuse toimumine ei ole kaupleja poolt lepingutingimuse rikkumine.

Kaupleja tüüptingimuste punkti 3.4 kohaselt määratakse võrguteenuste kvaliteedinõuded majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega nr 42 "Võrguteenuste kvaliteedinõuded ja

võrgutasude vähendamise tingimused kvaliteedinõuete rikkumise korral”. Selle määruse § 4 reguleerib elektrivarustuse kindluse nõudeid kehtestades riketest või muudel põhjustel toimunud katkestuse korral elektrivarustuse taastamise aja ning ühe tarbimiskoha kohta aastas lubatud katkestuste kestuse. Määruse § 4 lg 5 p 1 kohaselt tuleb jaotusvõrgus rikkest põhjustatud katkestus kõrvaldada 16 tunni jooksul ajavahemikus 1. oktoobrist kuni 31. märtsini. Antud juhul ei ületatud rikke kõrvaldamise tähtaega, seetõttu ainuüksi elektrikatkestuse toimumine ei ole VÕS § 115 lg 1 ja tüüptingimuste p 11.9 tähenduses lepingutingimuse rikkumine.

Kaupleja tüüptingimuste punkti 3.5 järgi kohaldatakse aeglaste pingemuutuste osas Eesti Standardit EVS-EN 50160 “Elektrijaotusvõrkude pinge tunnussuurused”, tagades normaaltalitusel liitumispunktis pinge vastavuse standardile aeglaste pingemuutuste osas. Standard EVS-EN 50160 toob välja üksikute kiirete pingemuutuste ja muude pingesündmuste nagu toitepinge lohud/muhud nende esinemise võimalikkuse, kuid ei sätesta nende suhtes normina käsitatavaid pidesuursusi. Kiirete pingemuutuste osas ei ole konkreetseid piirväärtusi sätestatud, sellel põhjusel ei ole üksnes pingemuutuste esinemise tõttu võimalik kauplejapoolset rikkumist tuvastada. Lisaks tuleb pingemuutuste osas arvestada, et need kuuluvad elektri füüsikaliste omaduste juurde. Kuna elektrivoolu pingemuutused on ettenähtavad, lasus ka tarbijal tüüptingimuste p 4.11 kohaselt hoolsuskohustus rakendada oma seadmete kaitseks meetmeid, kuid tarbija ei ole selgitanud, milliseid kaitsemeetmeid on ta pingemuutuste vastu tarvitusele võtnud. Tüüptingimuste p 11.17 kohaselt ei kuulu hüvitamisele p 4.11 nimetatud juhtudel kiirete pingemuutuste korral tekkinud kahjud, mis ei ole tingitud võrguettevõtja tahtlusest või raskest hooletusest ning ei ole tuvastatud põhjuslikku seost nende vahel.

Tarbija ei ole tõendanud ka kahju suurust. Asjaolude kohaselt oli soojuspump paigaldatud ca 10 aastat, täpset aega ei ole teada. VÕS § 132 kohaselt kuuluks kahjustamise korral hüvitamisele kahjustumise hetkel olnud seadme väärtus arvestades kasutamisega kaasnevat väärtuse vähenemist. Teada ei ole, millises tegelikus töökorras oli soojuspump väidetava kahjustumise hetkel, samuti ei ole teada seadme väärtuse olemasolu.

Komisjon leidis, et kogumis ei leia asjaoludega kaupleja poolt võrgulepingu tingimuste rikkumine tõendamist. Kuna kahju hüvitamise esmane eeldus on kaupleja poolt lepingutingimuse rikkumine, siis selle eelduse puudumise tõttu ei ole võimalik tarbija kahju hüvitamise nõuet rahuldada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/